

100 FONTS I SAFAREIGS DE VALLS

Pere Altès i Lluís Cebrián
IEV / Per Conèixer Valls, 1, Valls, 2002

per Conxita Massaguer

La ciutat de Valls està lligada a l'aigua a través dels torrents i dels seus usos: les fonts i els safareigs. Les fonts o aigües naixents dels torrents havien donat fama a la ciutat de Valls de disposar d'uns recursos hídrics de gran qualitat i quantitat, segons explica Puigjaner a la seva *Historia de Valls*.

A les vores dels torrents de Valls resten encara testimonis dels molins hidràulics (els arxius ens diuen que n'hi va haver una vintena) que en el seu dia utilitzaven aquesta força motriu. També la zona industrial que va créixer posteriorment al raval de Farigola és un reflex de la importància que aquest recurs va tenir per al desenvolupament de Valls al segle XIX, durant l'expansió de la indústria catalana.

A més, la complexa xarxa de reg, encara avui en funcionament, segueix alimentant les hortes del municipi.

En el llibre, els escrits precisos d'Altès venen acompanyats de la ploma documentada i detallista de Cebrián i això ens permet traslladar-nos fins a un temps passat en el qual l'aigua era abundant a Valls, extraordinària, segons diuen, i carregada de "propietats", alhora que un bé molt preuat.

El viatge temps enrere és dolç i ben distint per a cadascú de nosaltres; a tots ens duu records de l'infantesa o bé del temps passat.

I
N
O
T
E
S

I

R
E
S
S
E
N
Y
E
S

I

Altès completa el llibre amb una càrrega de comentaris amb regust àcid, potser propis dels vallencs, uns comentaris, però, que cal empassar gola avall..., i digerir-los, també.

Fragments com per exemple: “En qüestió de fonts, Valls s’ha mogut entre voler-ne fer a cada passa o fer-les desaparèixer a la primera ocasió propícia[...]” o bé “[...] una font que va desaparèixer sense ni cantar-los les absoltes [...]” o aquell que diu “[...] font seriada; la qüestió és que ragi [...]” ens fan pensar que és ben cert que estem en deute amb l’aigua i que a Valls li tenim pendent un reconeixement.

No n’hi ha prou amb aprofitar aquest recurs tan preuat; ens cal un reconeixement explícit, donar les gràcies als torrents per haver passat tant de temps per aquí i haver deixat aquesta empremta en el nostre territori, i fins i tot cal una disculpa pel mal ús que n’hem fet.

Moltes gràcies per un excel·lent llibre que ens fa mirar enrere i també endavant.